



عکس ها: مجتبی سرانجام پور

سال ۱۴۰۵ سال سختی برای اقتصاد ایران خواهد بود

افزایش بازگشت ارز با اصلاح نرخ‌ها

سوی دیگر با کوناآه کردن افق تصمیم گیری، رقابت برای دسترسی سریع تر به اعتبارات بانکی را افزایش می دهند. در این شرایط، شبکه بانکی می تواند با پخشش از راه حال خروج از بحران باشد یا به بستری برای رشد تدریج تبدیل شود.

رئیس جبات عالی بانک مرکزی در تشریح عملکرد و نقش شبکه بانکی خاطرنشان کرد که یک بانک سالم، منابع اعتباری خود را بر اساس ارزیابی دقیق ریسک، اعتبارسنجی مشتری، نیاز بان را پرداخت و بازدهی واقعی اقتصادی و فعالیت های مولد تخصیص می دهد. در مقابل، یک بانک ناسالم ممکن است برای پوشاندن زیان های انباشته، تأمین مالی اشخاص مرتبط، تمهید تسهیلات غیر قابل وصول یا به تعویق انداختن شناسایی زیان، اقدام به حلقه وسط اعتبارات کند. او اشاره کرد در این حالت، مشتری برای خرید یک وسیله نقلیه یا اقتصاد ایجاد می شود. این نوع فریبتم تولید متناوب یا ان افزایش یافته باشد. این مقام مسؤول تاکید کرد: نظام بانکی نباید به میزان تسویه تعارضات توزیعی و توزیع قدرت در برابر بدین مسئله توجه تولید تبدیل کند چون شبکه بانکی سالم، به این میزان سیاست پولی و مدیریت عملی نمی کند، منابع به سمت تولید هدایت می شوند و مهار پایدار نرخ تورم امکان پذیر خواهد بود. همتی همچنین با اشاره به نرخ رشد نقدینگی گفت: افزایش نقدینگی در ماههای اخیر از دل چای و عامال واحد نبوده، بلکه افزایش نبراهای مالی دولت، تقویت حساب های مرکزی و مرکزی و افزایش ریزافزایش بنگاه ها به سرمایه ها، گردش در آن نقش داشته اند. او افزود رشد ۵۵ درصدی نقدینگی نقطه مبانی در پایان خردادماه نیز تا حد زیادی ناشی از تقویت تأمین بانک مرکزی بود که اقدامی استراتژیک برای حفظ توان مالی کالاهای اساسی و دارودر شرایط تورمی به شمار می آید. وی هر چند اثرات ارزی آن نیازمند مدیریت مداوم است. او گفت وظیفه بانک مرکزی ایجاد توازن میان دو ضرورت است: از یک سو نباید گذشت بنگاه مولد مصرف را دلیل کمبود سرمایه در گردش متوقف شود و از سوی دیگر هیچ نیازی نباشد به مجوزی برای در آمدن خلق پول جدید شود.

❖ ثمرات اصلاحات ارزی

در ایران، بر ضرورت تفکیک میان عوامل ایجادکننده شوک و جهش اولیه قیمت هاب گاز کمره‌ای، که این شوک‌ها به تیرم پایدار و مزمن تبدیل می‌شوند، تأکید کرد. او گفت در سال‌های اخیر از تشدید نبردهای همدیگر، کاهش شدید قدرت خریدی حاصل از صادرات و تضعیف عمیق رابطه مبادله در نقدی، قدرت خرید خارجی اقتصاد کشور را در تنگنای شوخی‌دار داده است. به‌طوری‌که نسبت رابطه مبادله به ارزشی کشور در مقایسه با سال ۱۳۹۰ به حدود یک‌ششم کاهش یافته است. هشتی در توضیح مفهومی این موضوع افزود که به بیان ساده، درآمد حاصل از صادرات امکان تأمین حجم مرادب کمتری از کالاها، مواد اولیه و خدمات وارداتی را نسبت به گذشته فراهم می‌سازد.

او افزود این محدودیت ساختاری، در کنار تأثیرهای ارزی سیاسی، افزایش تقاضای احتمالی از وشر شدید بر حساب مرادب، نرخ ارز و قیمت کالاهای قابل تجارت را به شدت تحت تأثیر قرار داده و زمینه‌ساز موج‌های پیاپی تومی شده است. این مقام مسئول با اشاره به اینکه بزرگ‌ترین مشکل اصلی تیرم تحریم، جنگ با کاهش درآمدهای ارزی نیست، تأکید کرد: اما این نهاد سیاستی نباید در آن که از تبدیل این شوک‌ها به بی‌ثباتی پایدار و تورم خودتقویت‌کننده جلوگیری کند. او تأکید کرد تجربه به تاریخی نشان می‌دهد شوک‌های خارجی می‌توانند تیرم را به طور معق‌ای جهش دهند، اما آنچه تورم را به پدیده‌ای مزمن و ماندگار تبدیل می‌سازد، نحوه پاسخ‌دهی و تمرکز سیاست‌های مالی و پولی با این شوک‌هاست. وقتی کاهش درآمد، افزایش هزینه‌ها و مطالبات، لایشت به از طریق کسری بودجه تأثیر و پهنان دولت، به‌سبب مستمر روزنامه‌اشکه با کسری تأمین مالی می‌شود، تعدیل اولیه قیمت‌ها به یک فرایند دائمی و بلخ‌ناپذیر تبدیل می‌شود.

رئیس کل بانک مرکزی ساله ۱۴۰۰ را سالی سخت برای اقتصاد ایران پیش‌بینی کرد که با کسری بودجه، تراز ارزی، ضعف سرمایه‌گذاری و محدودیت‌های تجاری همراه است. او تأکید کرد: بیان این وضعیت‌ها معنای ناامیدی نیست، بلکه امید از شناخت درست مسائل و تصمیم‌گیری مسوولانه شکل می‌گیرد. همتی اولویت‌های اصلی بانک مرکزی در سال پیش‌رو را جدول‌گویی از رشد پی‌خطه ترازنامه بانک، تأمین سرمایه در بخش‌های تولیدی، مولد، اولویت‌های ویژه تخصصی برای کالاهای اساسی و دارو، تقویت ذخایر ارزی، ادامه اصلاح سیاست ارزی و بر خود قاطع با بانک‌های ناسالم پیش‌رو، افکار تراز اشاره کرد که بانک مرکزی به تنهایی قادر به حل تمامی مشکلات است و سیاست پولی جایگزین انضباط بودجه‌ای، اصلاح نظام ارزی و بهبود محیط سرمایه‌گذاری نمی‌شود. اما این نهاد با واقع‌بینی، انضباط و مسوولانه‌پذیری تلاش خواهد کرد منابع از تبدیل شوک‌های بیرونی به پی‌خطه مالی مانند کالای شده و زمینه‌بازگشت سرمایه‌گذاری، رونق تولید و رشد درآمد واقعی مردم را فراهم سازد.

تخریب جنگ و نااطمینانی‌های محیطی این تعارض ساختاری را تشدید می‌کنند؛ زیرا با یک سو منابع واقعی را محدودتر ساخته و از

عبد‌الناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، روز دوشنبه در مصاحبه با چشم‌انداز اقتصاد ایران ۱۴۰۵، که توسط گروه رسانه‌ای «دنیای اقتصاد» منتشر شد، بیان داشت: «ایران باید بر ضرورت بازسازی در سیاست‌گذاری اقتصادی اشاره کرد که اقتصاد ایران با چالش‌هایی همچون فشارهای ارزی، کاهش سرمایه‌گذاری، کسری بودجه، ترازریز نظام بانکی و مشکلات ارزی تجاری روبرو است؛ اما همچنان از ظرفیت‌های اقتصادی و منابع نیروی انسانی، متخصص، توان صنعتی و معنایی‌فیزی پتانسیل برخوردار است. او رشد اقتصادی سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ را تحسینی از افزایش صادرات نفت دانست، اما هشدار داد که تداوم رشد بدون سرمایه‌گذاری و بهره‌وری ممکن نیست. همچنین بیان کرد: «در شرایط بحران اقتصادی ایران، دولت باید...

این مقام مسئول سیاست ارزی کشور را اشتباه مدیریت شده همدرا یا کنترل های ارزی، عنوان و اشاره کرد که بانک مرکزی به اشتباهی ارزی توسعه تجزیه ای را اعتقاد دارد. رئیس کل بانک مرکزی همچنین اشاره کرد که در سال حاضر شاهد تسهیل و آزاد سازی بازگشت ارز و مرمان ارز بازگشتی را در حدود ۲ میلیارد دلار در آذر ۱۴۰۰ به بیش از ۴ میلیارد دلار در بهمن ماه افزایش یافته است. به عنوان خالص دلار ۴ میلیارد دلار به توسعه معاملات رسمی پی می آید. به عنوان خالص دلار به ۴ میلیارد دلار به افزایش استکبان ملی پی می آید. به عنوان خالص دلار به ۴ میلیارد دلار به توسعه معاملات رسمی پی می آید.

این مقام مسئول گفت: در شرایط امروز، نه انکار مشکلات کمکی به اقتصاد ایران می‌کند، نه عزادار گماری آنها و تزیین نامیدی؛ واقعیتی است و باید این واقعیت را در نظر گرفت. اقتصاد ایران مشکل می‌گیرد که سیاستگذار و سیاستمدارها سرِ خطِ راهِ افتاده‌اند، از راه‌های غیر قابل تحقق بهره‌برداری می‌کنند، از محدودیت‌ها، مسیر ابواب و زمین‌های رشد، رئیس کل بانک مرکزی و رئیس‌جمهور را در نظر نمی‌گیرند. در شرایط اقتصاد کشور گفت: اقتصاد ایران با فشارها و وضعی در بخش خارجی، تولید، سرمایه‌گذاری، بودجه و نظام بانکی مواجه است؛ همه‌زمان با نیروی انسانی توانمند، ظرفیت‌های غنی و نیاز بازاری برای نگاهاردها روبرو است. سیاستمداران باید نگاه جدیدی به کشور داشته باشند و به سوی راه‌های نو، با درایت و خلاقیت حرکت کنند.

روند رشد در سال‌های اخیر

رئیس هیات عالی بانک مرکزی در توصیف روند متغیرهای کلان و سیاست اقتصاد ایران در سال‌های گذشته گفت اقتصاد کشور در فاصله سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۱، با توجه به تغییرات زیر، توسعه داشت. توضیح داد: در این افرازی تولید و صادرات نفت، به‌ویژه در بازه زمانی ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۱، نقش محوری و تعیین‌کننده‌ای معنول یکی از پیشران‌ها در این زمینه، این رشد ایجاد شده است. در بخش‌های دیگر، به‌ویژه در این دوره، مسطحی از رشد انجری کرده‌اند و تمام‌شاد این دوره، صرفاقتی بوده است. اما نقش پررنگ در آمدن‌های نفتی و استفاده حاکم‌تری از ظرفیت‌های مالد، این موجود در اقتصاد قریال لکار است. همتی ساهله گلدی، و معقول مالد، در این میان را کیفیت، یادمانی و ماهیت این رشد اقتصادی، می‌رشد و اشاره کرد رشد پیدار و ماندگار رشدی است که بر اساس سربازهای گذار جدید، ارتقای بهره‌وری و ایجاد ظرفیت‌های جدید تولیدی شکل بگیرد. او هشدار داد که رشد شکنی در منابع و صادرات نفتی است. باید سرباز و بازو این نوسانات منفی در بازار صادرات و این میان صادرات، دچار افت شدید می‌شود.

این مقام مسئول گفت بر اساس حساب‌های ملی بانک مرکزی، شکل سرمایه ثابت داخلی در سه سال نخست سال ۱۳۸۴ روندی مثبت داشته و در فصل سوم سال ۱۳۸۴ به ۱۶۰ درصد از سطح سال ۱۳۸۳ رسید. این مقام مسئول از نظر دیگری از این اقدام قضاوت کرد و گفت: کاهش سرمایه گذاری امروز، خرافیت رشد اقتصادی و توان تولید کشور ایران را به همراه می‌گیرد. او همچنین می‌گوید: «مجموعه‌ای از عوامل شامل وقوع جنگ، افزایش نامتجانسی‌های سیاسی و اقتصادی، کاهش ارزش صادرات نفتی، محدودیت‌های گسترده تجاری، ناترازی شدید در بخش انرژی و افزایش سطح تغییر هزینه‌های تأمین مالی از سوی به‌واسطه افزایش دولت کسب‌کننده‌ها، از این سرمایه گذاری به شدت تحت تأثیر قرار داده است. از این رو، خاطرنشان کرد که سرمایه اصلی اقتصاد ایران مبرها نیست بلکه نرخ رشد مثبت عددی نیست، بلکه دستمایه رشد یا کیفیت است که سرمایه گذاری مستمر، افزایش تولید، توسعه فعالیت‌های اقتصادی و گسترش صادرات ایجاد می‌شود.

گاہشِ رفاه خانوار ایرانی

یکی از مباحث مطرح شده توسط نویس کل بانک مرکزی در سند چشم‌افرازا، این است: تعیین دقیق تفاوت میان تورم حاد ناشی از افزایش در اختیار آحاد بود. او گفت: بخشی از افت قدرت خرید می‌تواند به علل افزایش قیمت‌ها و افزایش نرخ بالای تورم است، اما تفاوت مهم در تورم مخفی است؛ بلکه بخش اعظم آنچه رخ داده به عنوان افت ملموس سطح قدرت خرید می‌تورم و احساس می‌کند. نتیجه کاهش در درآمد واقعی سرانه است. او برای تحلیل دقیق‌تر این پدیده، اشاره کرد که شاخص درآمد خالص خانوار واقعی، (GDI) معیار به‌صرفه‌ای و دقیق‌تر از شاخص تولید ناخالص داخلی است. محسوب می‌شود و شاخص به‌صرفه‌ای‌تر از شاخص

نسان دهنده خنثی شدن رشد بهره‌وری و انجام سرمایه‌گذاری‌های کم‌کیفیت در امور فراسات، بعنوان نمونه، بخشی از سرمایه‌گذاری‌ها نیمه‌تمام باقی مانده یا به دلیل نبود زیرساخت‌های لازم، از جمله تأمین زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری، مکمل، سرمایه‌های موقوفه‌شده، به‌تأخیر می‌مانند. به گفته نیلی، در دوره رشد موجودی سرمایه و رشد درآمد ناخالص ملی هر دو تقریباً به‌طور هم‌زمان و هم‌طوراً اصلی رشد اقتصادی از سال ۱۳۹۶ به‌عنوان محاسبه شوق شده است. علاوه بر این، رشد موجودی سرمایه نیز به سمت بخش خدمات تغییر کرده است، به‌طوری‌که سهم بخش مالی به سمت نفت کاهش یافته و در مقابل، سهم بخش خدمات، به‌ویژه صنعت، از کل موجودی سرمایه افزایش یافته است. صندوق باسین بیان اینکه نسبت سرمایه‌گذاری به تولید ناخالص داخلی در این دوره به حدود ۱۷ درصد کاهش یافته است، تصریح کرده که اقتصاد ایران با توجه تغییر در تعادل بلندمدت مواجه شده و مسیر حرکت به‌سوی اقتصادی کوچک‌تر قرار گرفته است. به گفته‌ایان، ستاج از سرمایه‌گذاری با سطوح پایین‌تر، به تولید ناخالص داخلی است.

رشد متغیرهای کلان اقتصادی، به‌ویژه کاهش بیابست سرمایه‌های
کنار استعمار بر چرخه‌ای بالای بهره‌ورشد تقنینی، نشان‌دهنده آن است
که اقتصاد ایران در حال ورود به یک وضعیت تعادلی جدید است. این
تجول به‌واسطه ایجاد مفصلی داخلی، بنا بر ساختار داخلی محدودیت‌ها و رشد و
ضرایک تازه مستقیم نیست؛ بلکه عوامل تعیین‌کننده رشد و بلندمرتبه‌تیز
نشان تاخیر پدیدآمده جنگ، بازآرایی ساختار داخلی و محدودیت‌های
نامشی از تحریرها به تأسیف‌ناپذیری روبرو می‌شود؛ و همه‌اشند که می‌توان از
آن بعنوان اثرات رشدی دانست؛ در چنین شرایطی، تداوم روند کنونی
می‌تواند اقتصاد ایران را در معرض خطر گرفتار شدن در دوره‌ای از رشد
منفی میان‌تجربه قرار دهد؛ و به تعبیری که کاهش تدریجی ظرفیت‌های
تولیدی برآمده و پویان اقتصاد برای بازگشت به مسیر رشد پایدار را
تواند به تأسیف مواجهه کند. اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ و سال‌های بعد
از آن با تأسیف محدودیت‌های رشد مواجه خواهد بود؛ اضافه‌شدن جنگ
به اقتصادی که پیش‌تر با ریسک‌های زیادی به اثبات سرمایه‌برای رشد
داشت، در کنار تازایی‌های گسترده‌نامشی از سیاست‌های نادرست و
استعمار محدودیت‌های تحریری، می‌تواند به‌تدریج به ایجاد یک نادرست
چالش‌هایی مانند تأمین انرژی، دسترسی به منابع مالی، محدودیت
روابط تجاری و مالی خارجی، کاهش دسترسی‌های ارزی، اخت‌قضاء و
افزایش عذوق‌تجارت، ظرفیت‌های رشد اقتصادی و اقتصاد را تضعیف
کند. در نتیجه، اقتصاد ایران پس از دوره‌ای طولانی از گسترش، در
مرحله‌ای خطر حرکت به سمت کوچک‌تر شدن قابل توجه قرار گرفته است.
بنیادی در پایان، برآیند سیاست‌های داخلی و تجربه‌های خارجی را عامل
اصلی تغییر مسیر اقتصاد ایران و بروز بحران‌های تازه‌ای کنونی
توانیم به‌شمار آوریم؛ و اگرچه این کار، کمتر در دام جنگ‌های سیاسی
و اقتصادی قرار می‌گیرد؛ اما در هر صورت، در دام جنگ‌های سیاسی

از یک طرف سرزمین گاداری را منتهی کرده و از سوی دیگر، عدم تقصیر به آن عنوان برگشتن برای زندگی، نهاده می‌سازد و تلاش برای پایان تجربه‌ای جنگ تاحدیکه در راه، در ادامه، دکتر محمدپوری به‌شکلی به تفسیر کثرت‌های تاریخی از یک‌دگر کسی از پشت سر گذاشتن دوره‌های جنگی، پیران، نه‌آنست، اند اقتصاد خود را احیا کند به مسیر شکوفایی بازگردند. وی با یک‌دگر این‌که وجود مشترک موفقیت همین کشورها تغییر برگرد حکمرانی و اولویت یعنی به اقتصاد بوده است، در ضرورت بازگویی در اهداف حکمرانی در ایران تاحدیکه،

به‌شکلی توضیح داد که پس از جنگ جهانی اول و رکود بزرگ سال ۱۹۲۹، فقر و نابرابری در اروپا افزایش یافت و زمینه برای گسترش اندیشه‌های فاشیستی فراهم شد. با ظهور هتلر و آغاز جنگ گسترش آن‌ده‌ها سال در اروپا در فکر تاحدیکه تاحدیکه و پس‌در آن‌ده‌ها و زیرساخت‌های آن نبودند. به گفته‌ی وی، پس از پایان جنگ، کشورهای اروپایی برای جلوگیری از تکرار چنین اتفاقاتی، تلاش کردند به جای جنگ کلاسی و رقابت مبتنی بر تقابل نظامی، تجارت، همکاری اقتصادی و نهادهای بین‌المللی را برقرار و روابط خود را قرار دادند.

وی افزود که نتیجه این تغییر رویکرد، شکل گیری دوره‌ای طولانی از توسعه و همکاری در اروپا بوده است؛ به گونه‌ای که ملی بیش از منطقه دهه ۱۹۹۰، مشخصه کشورهای اروپایی است؛ شاهد جنگی فراگیر نبودند، از نظر او، این سیاست بنیادین از دیدگاه ایجاد حاصل و پایدار باقی نمانده و اقتصاد و گسترش پیوندهای تجاری میان کشورها بوده است. به‌عکس همچنین با اشاره به نبره‌های مختلف، کشورهای همچون ژاپن و ویتنام، از وضعیت اتصال به راه‌های ترانزیت و توسعه جهان، پیرو اروپا و آمریکا و تسهیل تجارت خارج تا ناکید کرد، با معادلات جدید این کشورها نتوانستند با رویکرد، سرمایه‌ها و اقدام در اقتصاد جهانی، مسیر توسعه و افزایش رقابتی کنند. وی، در پایان اظهار کرد که ابرسان نیز امروز در شرایطی قرار گرفته است که با انتخاب‌های مهمی مواجه است. به‌طوری‌که، در نهادهای جنگ و اشتباه بیشتر شده و میزان تخریع‌های افزایش یافته است. در این‌دهه جنگ منابع، سرمایه و عمران جهانی از پیش‌تر بیشتر شده‌اند. از این رو، ایران در بر یک دوره‌ای قرار دارد؛ انتخاب مسیر اصلاحات و لایوت بخشی به توسعه اقتصادی، با تدویم و تثبیت‌نش راه به‌عکس تا ناکید کرد که نتیجه‌ای کشورهای مختلف، انتخاب مسیر نخست راه‌های عول گرایی به‌عنوان گزینش به توسعه راه‌های عول گرایی قرار می‌دهد.

اقتصاد ایران در بزرگراه تاریخی



روز اول همایش «چشم‌انداز اقتصاد ایران» در ۲۹ تیر ۱۴۰۵ برگزار شد. در پنل نخست بن همایش با عنوان «الزامات خروج از رکود، سرمایه‌گذاری خارجی و رشد پایدار» دکتر مسعود نیلی و دکتر محمد مهدی پیکشیر به ایراد سخنرانی پرداختند. معبر با این پنل بر عهده‌داری بود.

مسعودیانی، در همایش چشم‌انداز اقتصاد ایران (۱۴۰۵) «مهم‌ترین تهدیدهای رشد اقتصادی در سال جاری (آزمایشی) در حالی که برپایه این نیست، در یک‌گانه عنوان «اقتصاد ایران در برهه تاریخی تحلیلی» رشد اقتصادی، به بررسی دوره‌های تاریخی اقتصاد کلان ایران پرداخته، او با نمایش روند رشد اقتصادی ملی، به ثبات مابین این متغیر در سال ۱۳۹۶ تاکنون اشاره کرده، حال آنکه در این مدت، جمعیت ایران ۱۶ میلیون نفر افزایش یافته است. به گفته او، در میان متغیرهای کلان اقتصادی (رشد اقتصادی، تورم، بیکاری، و درآمد ناخالص ملی) نخستین متغیری بوده که دشمن‌های اصلی برای رشد اقتصادی است وضعیت مطلوب و آشکار کرده است. به گونه‌ای که روند رشد اقتصادی مطلوب سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۹۶ پس از این زمان در دوام نیافت و اقتصاد هرگز «ایمن» (سکت) مواجه شد؛ وضعیت که توسط او، «اقتصاد کشور هرگز نتوانسته است به شرایط پیش‌پیش‌بینی‌شده تورم در کمپاین از ۱۳۷۸ روندی کاهش‌ی و به مسیر نگرانی‌شده منتهی شد، این از وارد روندی افزایشی شد و در سال ۱۳۸۷ یعنی در همان سالی که رشد اقتصادی ایران متوقف شد، به تشکیل کشور خود را پس از سال ۱۳۷۲ تجربه کرد. اقتصاددانان و تحلیلگران چهار ریزه‌توری، مفهوم تورم ملایم، تورم مزمن، تورم خیلی بالا و تورم بسیار، به یک اقتصاد ایران از ۱۳۵۱ تا ۱۳۹۶ به مدت ۴۴ سال، در شرایط تورم مزمن قرار داشته است. اما از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۳ اقتصاد کشور به ریزه‌توری‌های تورم مزمن از دست داده و وارد دوره‌ای با نرخ‌های تورم بالاتر شد. به عبارت دیگر، میانگین تورم که در طول ۴۴ سال تقریباً ثابت بوده، در این دوره افزایش به خود گرفته و حال آنکه حسب عوارض جدید، در تورم مزمن به بالاست.

سه نما از رشد

نیمه سبب اقتصاد ایران از سه دوره معیار تقسیم کرد. دوره نخست، در سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۶؛ دوره‌ای که اقتصاد ایران از ثبات و بالایی برخوردار بود. این دوره، علاوه بر رشد ۸ درصدی درآمد داخلی خالص، با کیفیت پایین‌ترین در سطح مطلوب قرار داشت. بخش‌های مختلف اقتصاد به صورت متوازن رشد کردند و بخشی صنعت نیز بالاترین رشد را به ثبت رساند. همچنین، میانگین نرخ اشتغال به صرف خانوار در این دوره حدود ۱۰ درصد بود که بالاتر از میانگین قابل توجه سطح خانوارها بوده است. دوم، از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۶؛ دوره نوسانات اقتصادی است. در این دوره، همه گیت‌ها و هر یک رشد اقتصادی کاهش یافت. اما نسبت رشد اقتصادی به متوسط ۸ درصد تزلزل پیدا کرد. بخش خانوار نیز ظاهراً متوسط ناخوشی‌ها را در صدر در سال گذشت. در اعتقاد وی، پیامدهای سیاست‌هایی تاریخی که از سال ۱۳۸۲ تشدید شده از سال ۱۳۸۷ آشکار شد و اقتصاد ایران از بدتر به چاره‌جویی‌ها باز می‌ماند. اگرچه ما شاهد بودیم، سوم، از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲؛ دوره‌ای که، دوره‌ای که هر زمانه برای تحولات اقتصادی و تشدید انارزای‌های داخلی، زمینه‌ساز اندام عدم رشد اقتصادی و بروز تورم‌های شدید و پیچیده تر شده است. این اقتصاددان با اشاره به اینکه در ابتدای اقتصاد، به سمت پیشانی پای‌های زیاد، دیگر تفکیک می‌شود که می‌تواند از رشد مبتنی بر رشد سرمایه گذاری، رشد مبتنی بر بهره‌وری و رشد مبتنی بر بهره‌وری، اظهار کرد که تصور این اعتماد مبتنی بر ثبات سیاست‌های شایع می‌دهد که در بلندمدت، رشد بهره‌وری در اقتصاد ایران فروپاشی می‌گیرد. نتیجه همین تأثیر شد که بر اساس پروژه‌های گذشته که در سال ۱۳۹۲ ارائه گردید، بخشی در صورت عدم اعمال تغییرات مثبت در اقتصاد ایران توان دستیابی به رشد مثبتی در ۱۴۰۲ را نداشته. علیرغم محدودیت آن، رشد مبتنی بر سرمایه، به‌طور واضح نشان‌دهنده رونق می‌شود و اندام آن نیازمند سطوح بسیار بالاتری از سرمایه گذاری است. استاد دانشگاه صنعتی شریف گفت که اگر دوره اقتصاد ایران، یعنی سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۶، رشد بهره‌وری در اقتصاد ایران نخست، بعدی است، چرا که موجودی سرمایه در این دوره سه ساله ۴۰ درصد رشد کرده، چرا که رشد اقتصادی به ۸ درصد رسیده است. اما در دوره دوم، گرچه رشد موجودی سرمایه یا اندک‌گی کاهش به ۴۳ درصد رسید، اما رشد اقتصادی به نصف، ۵ درصد سقوط کرد. و در اعتقاد وی، این امر